

Pillanatkép

Búcsú Ferenczi Krisztinától

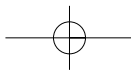
Tudom, hogy Ferenczi Krisztina a magyar oknyomozó újságírás papnője. Alázata, elhivatottsága, munkabírása tette azzá. Tudom, hogy eltökélten képviselte és kereste az igazságot, és tudom, hogy tudta is, mit keres. Tudom, hogy olyan riportokat és könyveket hagyott maga után, amelyekből az Új Magyar Köztársaságban majd tanítani fogják, hogyan lehet alkotmányosan és törvényesen elpusztítani a demokráciát. Tudom, hogy fiatal lány kora óta verseket írt, első kötetének a kiadásán dolgozott. Tudom, hogy családrégényt akart írni, abból forgatókönyvet, egy filmről álmódott, amelyben eljátssza saját magát, mert tudom, hogy színésznő volt, és szeretett magára színésznőként gondolni. Akkor is, amikor maffiavezérekkel beszélt, utánuk nyomozott. Élvezte a szerepet, hogy szituációban van, és látja magát kívülről is. Tudta, hogy amikor elhajt Mészáros Lőrinc portájától, jogosan hajolhatna meg és arathatna tapsvihart, bár nem látta senki.

Éppen ezért ejtett rabul Teknős Miklós fotója.

105

A színésznő a kifagyott mezőn vág át, tart valahonnan valahová. Háta mögött bármelyik település határára jellemző buckák, csenevész fák. Kijelölt ösvény nincsen, előtte nem járt arra senki, a jeges fűben nem látszanak lábnyomok. Mintha odapötytyintették volna a pusztába. Mögötte messzire ellátni a dombokon, tudni lehet, hogy távolról érkezett éppen

oda, ahol most van. Bal lábával lendületesen lép előre. Fején puha szürke baret. Nyakában virágos sál, fekete kesztyűs kezében irattáska. A fotó nem hagy kétséget: a színész nő középkorú, ötvenes-hatvanas lehet. A jelmeztervező nem volt nagylelkű hozzá. Ruhadarabjai alkalmasint szekondhendek.

Az arcán látszik, hogy a fotó nem a próbán készült. Az összpontosított figyelem, a szemüveg alól is kicsillanó fürkésző tekintet és a résnyire nyitott száj nem hagy kétséget, hogy ami felé igyekszik, fontos és mindenképpen gyanús, mert még nem látni tisztán, még nem bontakozott ki a maga teljességében a szeme előtt, még nem mutatkozott meg, de ha odaér, meg fogja látni, meg fogja érteni, és nem lesz tőle boldog. Talán jobb lenne a következő lépésről lebeszélni. Ám az arcán jól látható nincs olyan erő, ami visszatarthatná.

Körülötte csak a puszta látszik. Buckák és földhányások, amelyek ebben a lapos országban már dombnak számítanak. Ha onnan érkezett a képbe, órák óta gyalogolhat – hihetnénk –, talán egy napja is. A fagyott határban rajta kívül a világon senki sincsen. Nem kísérik, nem nézik, nem követik, nem érdekkel senkit. Neki is csak az fontos, ami felé eltökélten halad. Az is látszik, hogy ott, ahová tart nem várják, és nem örülnek majd neki. S hogy ez nem érdekli őt.

A színész minden eljátszott szerepének ára van. Csak a nézők hiszik azt, hogy ez játék. Hogy ő úgy tesz, mintha. Ő már az első szerepe óta tisztában van vele, hogy minden megírt, eljátszott érzélem, amibe belefürdeti magát, keresztüljárja az idegrendszerét, és rajta hagyja a lenyomatát. Minden benne marad, mindent megőriz. Öröm, bánat, születés, halál. Nem ússza meg. Valóság ez a legteljesebb mértékben, a játék legfeljebb annyi, hogy ezt a színész tudja is. Mások, akik szülnék és temetnek, remélnek és csalódnak, nem menekülhetnek el belőle, ő igen. Szerepe szerint azt játssza, hogy kemény, céltudatos, ütésálló és ravasz, holott ismeri magát, és tudja, hogy valójában szelíd, kiszolgáltatott, szeretetre vágyó és gyengéd. Első kötetére váró lírai költő. Magában mulat azon, hogy félelmetesnek látják. Azon nem mulat, hogy vállalt és megélt bátorsága mélyén remeg a gyomra, mert nemcsak a közönséget, de önmagát is nap mint nap meg kell győznie arról, hogy elég jó a szerepében, mi több, épp erre termett. Ugrásra kész kétségek lapulnak a lelkében, és naponta megharcol velük. Ez a folyamatos belső harc lassan, kitartóan felőrli, de nem vesz róla tudomást, amíg az utolsó lépést is meg nem teszi. A fotón látszik, hogy már nincsen messze, oda fog érni. Ha belepusztul, akkor is. A színész nő tudja, hogy a játéknak csak egy kimenetele van. Végigcsinálja, ha addig él is. Pont addig él.

A képet Teknős Miklós készítette. Jó arra gondolni, hogy akkor ott Kriszta nem volt egyedül. Volt vele egy fotós.